

Solva

vármegye

Buna-földvári

járás

Gergyei

(két) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Gergyei

nagy (két)-község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos néven kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésre méltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

A község az Ófalu, nevű helyen felelt 1844-ben helyi levélt. közigazgatási és önközm. tanács volt melyekből alakult. Utána más. helyi helyen épült föl. 1893-ban a városi falvak 40-évi kivételével összevonult. Megmaradt nyúl faluként.

Bőve egy 1520 feliratú pecsét nyomás.

Gergyei falu jelszövege kőírással

Kem. listán

/

urbéres község

nagy község

Önálló anyakönyvi községet képezett minőség

/

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

*A község mellett kövesbenül az élő
dunai mellei fekszik. Szada, Dunaszentgyörgy 9-9 km, Bakony km távolságra.*

*Jászaj
Duna*

..... *7236* ..... kat. hold (birtokívek adatai alapján).
4965 k. hold szántó, ... *381* ..... k. hold rét (kaszáló),
 ..... *197* ..... k. hold szőlő (beültetett), ... *533* ..... k. hold
 legelő, ... *128* ..... k. hold erdő, ... *1* ..... k. hold
 nádas, ... *985* ..... k. hold terméketlen (ut, szikla, homok,
 mocsár, kőbánya).

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határaival össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva ..... db
nincs csatolva.

nem

Ugyan Velle puszta. Szada, Gyindai: erdővidék is Dunaszentgyörgy községét határára köze eközé 8/6 halot

Művelési

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

..... *1820* ..... lélek.

407 r. kath., ... *1* ..... g. kath., ... *1079* ..... ref.,
 ..... *21* ..... ág. h. ev., ... *11* ..... izr., ... *1* ..... egyéb

1820 magyar, ... *-* ..... német, ... *-* ..... tót,
 ..... *-* ..... rutén, ... *-* ..... oláh, ... *-* ..... horvát,
 ..... *-* ..... egyéb.

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napzám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Belterületen 1241 községihez tartozó lakosok nagyobb magyarságban 578 belterületi 61 vörösek 1820 lélek

Földművelői

*Művelési 361 ház 743 lakással
 község belterületén csak 229 ház 653 lakos
 Velle puszta 11 ház 58 lakos
 Dunaszentgyörgy puszta 11 ház 58 lakos
 Ref. templom községihez Ref. puszta
 -2- Községi iskola, Ref. belterületi ház, Szegedi
 1st*

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.
(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.
(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Bíró. Törvény- (másod-) bíró ..... 6 esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Községm. vezetője.
maiorol jegyző, ... segédjegyző, ... orvos
..... állatorvos, ... irodai alkalmazott,
..... pénztári alkalmazott, ... egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

Napidíjas irodai alkalmazottak: .....

Szegődményes alkalmazottak: .....

..... kisbíró (küldőnc), ... bába,
..... éjjeli őr és ..... gazdasági alkalmazott.

A jegyzőség székhelye és távolsága: .....

..... km.

2. A községi képviselőtestület létszáma:

10 virilista, 10 választott tag, 2-2 pótag

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ

..... A község egy választókerületet alkot.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

nincs

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai: szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)
Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület
székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület
székhelye és távolsága:

Szekszárd (művelés) 28 km.
Paks (fűvelés, uton) 17 km.
Jelenc (művelés) 15 km.
Paks 17 km.

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljárárság cselédügyi bíraskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

Csendőrség helye ..... km.

Van, ... 2 tag. Nincs.

Van. Nincs.

nincs

6. A községi tűzoltóság szervezete:

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság ..... tag.
Kötelezett tűzoltóság.

Van. Nincs.

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van. Nincs.

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

D) Szociális igazgatás.

*Megnyitva 1968: XXXVIII t.c. 58. cikk pontjai
 alapszám Szociális törvény hatálya 9. km.
 egy szem*

orvos székhelye és annak távolsága:

nyorvos lakik a községben:

bábák száma: *1*

iskola helye és annak távolsága:

nagánbábák száma:

szociális gyógyszertár hol van és milyen távol?

Sárospatak 9 km.

szociális kórház hol van és milyen távol?

Székesváros 28 km.

szociális otthon vagy más jóléti intézmény?
 (gyermekmenhely telep)

Van szociális otthon Nincs.

szociális gondozott szegények száma:

intézeti ápolásban, 2 magán ápolásban.

gyermekek száma?

gyermek.

szociális milyen a község ivóvíze?

jó

szociális kutya vagy vízvezeték?
 szociális folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.

szociális Nincs a községben, egészséges, ártalmatlan, jó.

szociális szociális ház?

szociális

szociális kocsmák és vendéglők száma?

5 kocsmák, vendéglő, kávéház.

szociális posta, fogadó és hány?

szociális

szociális községben közfürdő?

szociális

szociális van-e a község határában gyógyfürdő,
 szociális nyaraló-telep és milyen távolságra?

szociális

szociális van-e gyógyfürdővé nyilvánítva?

szociális

Törvénykezési beosztás.

szociális törvényszék székhelye és távolsága:

Székesváros 28 km.

szociális bíróság székhelye és távolsága?

Bakó 17 km.

F) Pénzügyi beosztás.

szociális pénzügyigazgatóság székhelye és tá-

Székesváros 28 km.

szociális adószedélyek székhelye és távolsága:

Bakó 17 km.

szociális adóügyi szakasz, vámőrs, vámőrségi

Bakó 17 km.

szociális adószedélyek székhelye és távolsága:

Bakó 17 km.

szociális területi felmérési felügyelőség székhelye és

Bakó km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középiskolák vagy más szakiskolák (iparosanociskola, gimn., reál-gimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:

Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kőr. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Előtti népiskola: Egy községi i tanterem 2 tanerővel, Egy népfelkészítői tanterem 2 tanerővel

nincs

nincs

nincs

Jakabcsanak

28 km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénenkint időről-időre kivett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

Ref. anyaegyház. Dunamelléki egyházi kerület

R. kat. hívők a 9 km. fekvő farsangi pléb. parókiához tartoznak (Pécsi püspökség) távolság 17 km

Kegyuri joga nincs

Párber és egyénenként időről-időre kivett egyházi adó

Nincs

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszóbor, honvéd-emlék vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszcrint felsorolva.)

Községi könyvtár

Nincs

Nincs

I.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

község forgalmi helyzete. Fő közlekedési útvonalak (vasút, megyei út, annak elnevezése, a községtől való távolsága). A község fő hidak, kompok, révek stb.

vasúti összeköttetése, fő- vagy mellék- vasúti állomása, mi az elnevezése, a községtől való távolsága? Ipari és egyéb rakodóhelye? Ipari közúti vasutak.

közúti összeköttetés, a község mentén vagy mellette folyó folyók, melyik folyón, hol a hajóállomása?

postai, távirati, távbeszélő állomása?

legközelebbi községi közlekedési útvonalhoz való távolság?

(közúti) utak hossza?

közlekedési-vasúti joga.

A főútvonal - megyei út viszonylatosságai között a községtől való távolság. A község mellette van a megyei útvonalon a következő állomások:

Lugosvári vasút állomása: Paks 16 km Polvanyra 18.5 km távolságra

Község mellette van a megyei útvonalon a következő állomások: Paks 16 km Polvanyra 18.5 km távolságra

Paks - polvany vasúti viszonylat

Paks - polvany vasúti viszonylat

13 km.

Igen. — Nem.

B) Földművelésügy.

gazdasági viszonyok. Nagybirtokok (1000 holdnál nagyobb területű) és terjedelme tulajdonosok szerint. Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. Gazdasági jellege a lakosság zömének szerint:

Nagybirtokok nincsenek.

Kisbirtokok: Van 10 - 500. 336. 230. 226. 297. 271. 141. 141. 128. 152. k. területtel rendelkezők. Kisebirtokok átlagos kiterjedése 5-10 holdra. Gazdasági jellege: mező- vagy érdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

gazdasági rendszer. Van-e nyomásos gazdasági szervezet a birtokossági tanács?

gazdasági szervezet nincsen

gazdasági szervezet? Hány és milyen terjedelmű?

Igen, egy 20 stb.

gazdasági szervezet (legeltetési társulat)?

86. 467/1. sz. 1904. sz. a. jogi hagyott gazdasági szervezet nincsen

gazdasági rendtartás?

gazdasági erdő? Van-e szervezete?

nincsen

gazdasági székhelye és annak távolsága.

nincsen

gazdasági községi, hány és milyen terjedelmű, és melyik borvidékhez tartozik?

nincsen

gazdasági falkola, milyen terjedelmű?

Igen 16323 stb.

gazdasági ültetve?

Igen

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben töltendő ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésti.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsmá stb.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

Községi háza 5 szobával, Jegyzői lakás 4 szobával, Községi iskola, tanácsos emelet és 2 szobával álló tanítói lakással; 2 szobával a községtől

/

59 kat. hold szántó és rét, *1 hold nádterő*
legelő, ... kat. hold erdő,
egyéb *28 hold Duna, Kálmány s réget*

*frakció rét és nádterő haszonbérlet a helyi házilag kezelésre
vezetőjegyzői földjavadalma 25 h. másként*

/

/

/

Földadó *18.235* K. *73* f. Házaadó *4067* K.
30 f. Ált. kereseti adó *2674* K. *20* f. Társulati adó ..... K ..... f. Vagyon- és jöv. adó *7968* K. *20* f.

Községi közmunkák vállalat 6950 kor ebből 65% a vállalat, 35% a községtől illet

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

Másodjegyűi lakás és állandó munkások házi építés befejezését elvárása

Gerjen 1925 nov. 12.

A község pecsétjének lenyomata:

Oszkó

Községi (vá-) jegyző.